

[Dahl.]

maa foretage Restriktioner og gribe ind i den enkelte Dispositionsret, er det ikke helt selvfølgeligt, at ogsaa de 2-Lejligheders Huse skal have en særlig Opsigelsesret. Jeg henstiller derfor, at man ved den videre Behandling af Forslaget, som jeg ved Forhandlingernes Slutning skal tillade mig at foreslaa henvist til et Udvalg, tager dette Spørgsmaal op til meget nøje Drøftelse og ser, om ikke det var muligt at finde en eller anden Udformning, hvorved Opsigelsesbestemmelserne ogsaa kunde komme til at gælde for de 2-Lejligheders Huse.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget til baade hurtig og velvillig Behandling i det høje Ting.

Henning Hasle: Den Boligsituation, vi er inde i, og den økonomiske Politik, der har fundet Udtryk i Regeringens og Rigsdagens Arbejde gennem Aarene efter Besættelsen, har jo nødvendiggjort de Indgreb, vi har foretaget paa Huslejeområdet, og som nu skal fortsættes ved den Lovgivning, der foreslaas her. Men naar den højtærede Indenrigsminister forleden udtalte, at han havde forsøgt at dele Sol og Vind lige, kan jeg ikke være enig deri. Jeg synes, det er rigtigere at sige det, som det faktisk er. Ejerne her i Landet har baaret og bærer alle eller næsten alle Byrder ved den opstaaede Boligsituation. Forholdet er jo det, at Lejen fastholdes paa Niveauet fra 1939. Deraf følger for det første, at Husejerne faar et mindre Ækvivalent, fordi Realindtægten er gaaet ned; det er nu Vilkaar, de maa dele med Obligationsejere, til Dels med Aktieejere og Kapitalere i det hele taget. Men hertil kommer for Husejernes Vedkommende, at man har lagt en Række Omkostninger over paa dem, idet man lader dem bære de forøgede Udgifter til Vedligeholdelse. Ganske vist har vi haft en Lovgivning, som skulde imødegaa dette ved Tilskud fra Staten. Denne Lovgivning er nu imidlertid ophørt, og det er meddelt, at den ikke vil blive fortsat. Man lader altsaa herefter Husejerne bære alle de forøgede Omkostninger ved Vedligeholdelsen. Man har ladet Husejerne bære Omkostningerne ved Luftbeskyttelsen, og man har ladet dem til Dels bære Skattebyrden, samtidig med at man har fastholdt Niveauet for Lejen fra 1939. I Stedet for at sige, at Sol og Vind er delt lige, foretrækker jeg derfor at sige den usmindede Sandhed, og det er den, at Lovgivningsmagten har paalagt Husejerne en Række

meget tunge Byrder, medens Lejerne er gaaet fri. Det har Lovgivningsmagten naturligvis ikke gjort for at genere Husejerne; den har først og fremmest gjort det, fordi Huslejens Fastholdelse er et meget vigtigt og integrerende Led i den økonomiske Politik, som indlededes her i Landet i Maj Maaned 1940, og som senere delvis, men rigtignok ogsaa kun delvis, er blevet fortsat til i Dag. Bindingen af Huslejen har været nødvendig for at gennemføre denne Politik, men jeg synes ikke, man skal foregive, at det er noget retfærdigt, man foretager sig; vi foretager disse haarde Indgreb over for Ejerne, fordi vi anser dem for nødvendige. Jeg for mit Vedkommende indser virkelig meget vel, at det er haardt og undertiden ubilligt over for Ejerne; at paastaa, at denne Lovgivning sker efter Retfærdighedshensyn med ligelig Hensyntagen til Ejer og Lejer, er nærmest at føje Spot til Skade over for Husejerne.

Som sagt, jeg erkender, at Indgrebene er nødvendige, og ud fra Nødvendighedsprincippet kan jeg paa mit Partis Vegne give Tilsagn om velvillig Indstilling over for de væsentlige af Principperne i det forelagte Lovforslag. Men dette Lovforslag er jo forelagt det høje Ting til fri Forhandling, og den højtærede Minister maa være klar over, at det ikke er alle de Nydannelser, han har foreslaaet, som vi kan acceptere. Jeg vil nu gerne gøre nogle faa Bemærkninger om Enkeltheder i Lovforslaget, idet jeg forbeholder mig i det Udvalg, som formentlig vil blive nedsat, at komme med Kritik af mindre vigtige Ting. Jeg vil her i Tinget fremdrage nogle af de Forhold, jeg tillægger større Betydning.

Idet jeg gaar frem efter den Rækkefølge, hvori det forekommer i Lovforslaget, vil jeg gerne lige omtale § 38 a, Stk. 2, der handler om Brændselsindkøbene og siger, at Husejeren ikke kan forlange Rente af det Beløb, han udlægger til Brændselsindkøb. Jeg tror i og for sig, at dette er en meget uheldig Bestemmelse. Den er uheldig over for Tørveproduktionen, idet der maa være meget stor Interesse forbundet med, at Indkøbene af Tørv til Opvarmning foretages paa saa tidligt et Tidspunkt af Aaret som muligt for at frigøre Moserne. Den Husejer, der ikke kan faa Rente af sine Penge, kan man jo ikke forlange skal foretage Indkøbene paa een Gang. Han vil i meget høj Grad blive fristet til at udstrække sine Indkøb over en lang Tid, at